

Biskop Tor Singsaas

Visitas i Heimdal og Kolstad sokn

2. – 7. februar 2016

Visitasforedrag søndag 7. februar 2016

Takk for gode dager.

Pave Frans har erklært dette året for «Barmhjertighetens år». Han ønsker på denne måten å markere et avgjørende vendepunkt i sin pavegjerning. «Året» varer fram til 20. nov. 2016, - og dets begynnelse var 3. mars 2015.

I boka som har fått tittelen «Guds navn er barmhjertighet», har Pave Frans en samtale med journalist Andrea Torielli om barmhjertigheten.

Paven blir spurt om hvorfor et barmhjertighetens år? Han forteller at han allerede i juli 2013 uttalte at vi lever i «barmhjertighetens tidsalder». Torielli spør: “hvorfor”? Han svarer; “- Fordi menneskene på en særlig måte leter etter barmhjertighet. Men så finner de den ikke. Mennesket er søkende, søker etter mening og mål med sitt liv. Men det søker på feil sted.” Paven sier at han tror vi nå særlig lever i barmhjertighetens tidsalder. Og det er kirkas kall å leve i den. Kirka er etter tradisjonen vår Mor; - Gud er vår Far. Kirka skal vise sin moderlige natur, sitt moderlige ansikt overfor en såret menneskehet. Han viser bla til Det andre Vatikankonsil i 60 –årene, det 21. økumeniske kirkemøtet; der pave Johannes XXIII poengterer at barmhjertigheten er kirkas viktigste medisin. Kirka venter ikke på at de sårede skal banke på døren. Den går ut på gata og oppsøker dem. Kirka tar imot dem, omfavner dem, helbreder dem, - får dem til å føle seg elsket.

Pave Frans fortsetter; “Jeg blir stadig mer overbevist om at dette er et “kairòs”, et riktig øyeblikk for barmhjertigheten. Barmhjertighet er Skaperens og Frelserens vidunderligste kjennetegn, og Kirka skal bringe menneskene til barmhjertighetens kilde.” Han viser videre til pave Benedickt XVI som sa; «Barmhjertigheten er i virkeligheten selve kjernepunktet i Bibelens budskap – den er Guds navn, det åsyn han åpenbarte seg med i Den gamle pakt, og til fulle i Jesus Kristus, som er Skaperens og Frelserens legemliggjorte kjærlighet.»

Etymologisk betyr barmhjertighet «å åpne sitt hjerte for den som lider». “Og det fører oss rett til Vårherre; Barmhjertighet er Gud som omfavner, Gud som ofrer seg selv, som tar imot, som bøyer seg og tilgir. Jesus sier at han ikke er kommet for de rettferdige, men for synderne. Barmhjertighet er vår Guds identitetskort.”

Men hvorfor er det så viktig med barmhjertighet i vår tid, - hvorfor har vi som lever nå behov for barmhjertighet? Pave Frans sier; “Det er en såret menneskehet, en menneskehet som er påført dype sår. Den vet ikke hvordan disse sårene skal helbredes, eller tror rett og slett ikke at det er mulig å

helbrede dem. Og det dreier seg ikke bare om sosiale sykdommer, om mennesker som lider under fattigdom, sosial utestengelse og alle mulige former for slaveri som finnes i det tredje årtusen. Vi ser også en holdningsløshet som sårer mange mennesker. Alt ser likt ut, alt synes å være det samme.

Denne menneskeheten trenger barmhjertighet.” Han siterer den engelske forfatteren G K Chesterton: ” - det er ikke slik at de som ikke tror på Gud, ikke tror på noe, for de begynner faktisk å tro på alt». “Nå for tiden søker man frelse over alt.”

Frans sier videre i boka at kirka aldri kan gi for mye barmhjertighet på Jesu vegne. “Tenk bare på hva Jesus gjorde for vår skyld. Han ga sitt liv.”

Budskapet om “barmhjertighet” har preget visitasen på Heimdal og Kolstad, som ikke minst har vært rettet mot de diakonale utfordringer i bydelen.

Vi står i barmhjertighetens tjeneste. Kirkas sterkeste kjennetegn er barmhjertighet. «Vi åpner våre hjerter for den som lider», for det menneske som lider under ødeleggende livsmønstre og relasjoner, er undertrykt, lever under andres fryktherjinger og angst, er ensomt, fattig, marginalisert. Kirka skal lete etter det menneske som søker barmhjertighet i livet.

Vi har med glede under denne visitasen vært vitne til en nyskapende og nytenkende diakoni. Det er en barmhjertighetens tjeneste.

Vi har møtt menigheter som virkelig ser det som sitt kall å komme menneskene i møte med tjenesten med Ord og sakrament, med gode gjerninger.

Nye utviklingstrekk for Den norske kirkes menigheter i Trondheim

Denne gang har det vært felles visitas for Heimdal sokn og Kolstad sokn. Grunnen er de nye utviklingstrekk i menighets- og kirkeliv i Trondheim.

Vi ser «to linjer». Den ene; den opprinnelige; «Soknet – der det «stedlige» menneske hører til». Den norske kirke er organisert slik at dens medlemmer sokner til geografiske menigheter. Der en bor, har en rett på dåp, konfirmasjon, vigsel og begravelse. Midler bevilget til trosopplæring for døpte mellom 0 til 18 år er knyttet til den geografiske menighet, og diakonien har hovedsaklig vært utøvd i lokalmenighet og lokalsamfunn.

Vi har organisert vårt menighetsliv ut fra dette. Mye av prestens, kateketens, diakonens, kantorens, kirketjenerens, menighetsforvalterens og trosopplæringsmedarbeiderens arbeid er konsentrert om å feire gudstjeneste i lokalmenigheten, forvalte de kirkelige handlinger og etablere trosopplæring og utøve diakoni blant de som er bosatt i soknet. Vi driver lokalt nettverksarbeid. Menighetsarbeidet har tradisjonelt hatt som forutsetning at folk holder seg i ro der de bor, - i lokalsamfunn og lokalmenighet.

Dette er i ferd med å forandre seg. Det er «den andre linjen»; «Byen – og det «mobile» menneske». Mange flere i vår tid er i bevegelse og på farten. Vi flytter oftere og mer. Vi rotfester oss ikke i samme grad i et bestemt geografisk område. Vi «henter ut» tilbud andre steder i byen enn der vi bor. Vi har venner, referanser og viktige aktiviteter utenfor bydelen, i andre deler av byen. Vi «shopper» fritidsopplevelser over et ganske stort område.

Det betyr at menighetene nå må tenke ut hvordan en kan møte mennesker som ikke nødvendigvis passer inn i en tradisjonell nettverkstenkning. Dette utfordrer vår dåps- og vigselpraksis, også i noen grad vårt arbeid med sorg og sorgarbeid i forbindelse med begravelser. I større grad møter vi nå mennesker bare en gang. Dette betyr at det er særlig viktig å tenke kvalitativt om arbeidet. Det ene møtet skal gi noe verdifullt som en kan bære med seg videre i livet. Vi må ha et kvalitativt forhold til vårt møte med mennesker, og ikke et kvantitativt. Jesus var jo en mester i å vise den enkelte all oppmerksomhet «i øyeblikket».

De «to linjene» betyr at Heimdal og Kolstad menighet utfordres i mye større grad til samarbeid med hverandre, - men også med sine nabomenigheter i prostiet og til alle menigheter i byen.

Dette er en av mine viktigste utfordringer til de to menighetene; å utvikle et større samarbeid over soknegrensene.

Bispedømmets valg av visitasområde er begrunnet i hvilke menigheter som med rimelighet må samarbeide. Konkret handler dette om å utvikle et samarbeid omkring en nyskapende diakoni, - møte med ungdom i by og bydel som er «på farten» og ikke kjenner «soknegrensene», - til sist,- kulturen, - i skjæringspunktet kirke/kultur med sitt mangfoldige uttrykk. Kunst og kultur er også «grensesprengende» i sin karakter. Kunst og kultur har en egenverdi i kirka som formidler av budskapet fra Den treenige Gud, - som «det usynlige sakrament».

Vi er nødt til å løse opp en for ensidig konsentrasjon omkring soknet. I fellesskap må vi finne ut av hvordan kirka skal møte utfordringen med at så mange mennesker er mobile.

Jeg utfordrer Heimdal og Kolstad menighetsråd til å møtes en gang i året for å drøfte konkrete samarbeidstiltak med bakgrunn i disse problemstillingene.

Kirkelig fellesråd i Trondheim er og en viktig aktør og samarbeidspartner for å initiere ulike samarbeidstiltak mellom menighetene i byen.

Vi hadde en Storbykonferanse i Trondheim for noen år siden hvor vi tok opp disse felles utfordringene for menighetene. De perspektiv som der kom fram, arbeides det videre med.

Hva er det mest grunnleggende for menigheten?

Gudstjenesten

Gudstjenesten er pulsslaget i menighetens liv.

Når vi er samlet om Ord og sakrament i gudstjenesten, er Gud midt i mellom oss. Det er Gud, i Jesus Kristus, som skaper kirka. Når vi er samlet om Ordet, dåpen og nattverden, er Gud midt i mellom oss. Alt han eier og har, har han med seg.

Det er ikke kvaliteten på oss mennesker som avgjør om vi er en rett menighet eller ikke. Det er alene Kristus. Når Han er her, og vi er samlet om ham, da er vi en sann kirke.

Derfor er gudstjenesten umistelig for oss. Den er det viktigste i menighetens liv. Her samles alle, uansett hvem vi er, hva vi har gjort, hva vi måtte mene. Dette er et fellesskap som er samlet omkring Kristus. Han forener oss.

På Heimdal og Kolstad søker folk til kirka når de har en grunn. Når det er dåp, konfirmasjon, vigsel, begravelse, kommer folk. Likeså i julehøytida.

Men vi må ville noe mer. Vi må gi folk flere gode grunner til å søke til kirka, også på de vanlige søndagene uten det store festpreget.

Trosopplæring og gudstjeneste hører sammen. Her ligger muligheter til å møte barn og voksne på nye måter.

Og så kirkemusikken: Menighetene har kantorer som setter gudstjenestelivet høyt, og som investerer mye i arbeid omkring salmesang og korarbeid.

I arbeidet med gudstjenestelivet trenger vi også å stå sammen med våre nabomenigheter.

Jeg utfordrer menighetsrådene til å drøfte regelmessig spørsmål vedrørende gudstjenesten, nettopp for å høyne bevisstheten om den. Det handler om å fokusere på gudstjenesten som det viktigste i menighetens liv.

Nå har menighetsrådene et hovedansvar for gudstjenestelivet. Prestens rolle er noe endret. Det er ikke lenger i samme grad «prestens gudstjeneste» slik vi var vant til å tenke før. Menighetsrådet er i mye større grad ansvarlig.

Heimdal og Kolstad kirker har mulighet til «å utfylle» hverandre mht gudstjenestelivet. Dette har menighetsrådene alt en felles tenkning om, og jeg vil oppmuntre til videre refleksjoner og nytenkning omkring dette tema.

Spørsmålet er hvordan vi skal utvikle et bærekraftig gudstjenestetilbud i de sørlige bydelene i Trondheim, som makter å møte det mangfoldige livsmønster menneskene har. Dette er en krevende utfordring, men også særdeles spennende.

Vi må snu utviklingen med synkende gudstjenestebesøk.

Vi har verdens viktigste budskap å meddele: «*Han som har skapt deg, elsker deg over alt, og Han har gitt sitt liv for at du skal leve.*»

1. Visitasberetninger

Til visitasen er det utarbeidet oversiktlige og informative beretninger.

Fra Kolstad er det skrevet beretning fra menighetsrådet ved leder Rolf Per Giskeødegård . Sokneprest Matthias Alpermann og prostiprest Per Even Robertstad har levert beretning om prestetjenesten. Det er beretninger fra kateket Ingunn Lund Hammer, fra menighetspedagog Grete Westrum Sortland, fra diakon Inger Johanne Kristiseter og kantor Erling With Aasgård.

Fra Heimdal menighet foreligger en felles beretning fra sokneprest Hilde-Anette Løvenskiold Grüner.

Menighetsforvalter Siri Christine K. Næss har utarbeidet beretning fra visitasbefaring i Kolstad, det samme har menighetsforvalter Iselin Minde Kufoalor i Heimdal.

Prost Bertel Aasen har levert beretning fra kontorvisitas i soknene.

Disse beretningene har vært utgangspunkt for vårt arbeid under visitasen. Beretningene er en del av visitasprotokollen, og slik vil de utgjøre noe av grunnlaget for oppfølging etter visitasen.

Beretningene er viktige arbeidsredskap for menighetsrådene i det videre arbeid framover. De tegner et godt bilde av situasjonen i dag, og gir et godt utgangspunkt for rådernes arbeid videre.

Beretningene gir sammen med visitasens program et bilde av menighetenes målsetning for visitasen. Det kan samles i følgende punkter:

- kirkas rolle som “folkelig” folkekirke.
- gudstjenesteliv i sokn og bydel
- synkende dåpstall
- nyskapende diakoni i sokn, bydel og i byens menigheter.
- trosopplæring
- kunst og kultur i bydelenes kirker
- takknemlighet for gode samarbeidsrelasjoner i stab og råd, og til sentrale samarbeidspartnere i kommuner og lokalsamfunn.

Visitasens program følger visitasprotokollen.

2. Møte med menighetsrådene i Heimdal og Kolstad.

Innledningsvis er det viktig å uttrykke en stor takk for det enkelte rådsmedlems engasjement for menigheten i sitt lokalsamfunn, - for stor innsats og trofasthet. Noen har sittet i flere perioder i menighetsrådet, og for andre er det en helt ny erfaring.

Beretningene dokumenterer mye godt arbeid, et kreativt og variert gudstjenesteliv og en systematisk leting etter gode arbeidsformer.

I den muntlige gjennomgangen fra menighetsrådene noterte vi oss noen gjennomgående refleksjoner:

- Kjærligheten til kirkene er sterk, og det lokale engasjementet trofast.
 - Heimdal menighetsråd gleder seg over det nye tilbygget til Heimdal kirke som er i gang med universell tilgjengelighet og utforming, mottaksrom/forsamlingsrom samt nye lagerrom i sokkelen.
 - Kolstad menighetsråd opplever at den nye Saupstad gravlund gir en fin ramme rundt kirka. Helligstedet på toppen av åsen er ytterligere forsterket ved denne gravlund.
- Begge menigheter ser på sine oppgaver langs to spor: For det ene er det viktig å styrke trosfellesskapet. For det andre skal menigheten være en viktig samfunnsaktør i lokalmiljøet. Begge perspektiv hører med og preger aktivitetene. Menighetsrådene inviterer jevnlig menighetsarbeiderne, prester, kateketer, diakoner, trosopplærere, kantorer, administrasjonsmedarbeidere, kirketjenere til samtaler om kirkefaglige tema. Dette er svært motiverende og bekreftende for de tilsatte, og viser et positivt ansvar fra rådernes side i forhold til det oppdrag de har. Det er viktig for det enkelte rådsmedlem slik å få førstehånds innsikt i de arbeidsoppgaver som de forskjellige tilsatte har som primæroppgave. Rådene må samtale om de langsiktige strategier og mål, og ikke bare beskjeftige seg med enkeltsaker.
- Heimdal menighetsråd og Kolstad menighetsråd legger stor vekt på gode samarbeidsrelasjoner – innad i rådene og til kirkens tilsatte. Vi merker oss med tilfredshet hvordan alle tilsatte omtales med takknemlighet, respekt og stor anerkjennelse.

3. Møte med tilsatte.

Heimdal og Kolstad menigheter har en god og kompetent stab som trives sammen og preges av stor arbeidsglede, raushet, åpenhet og vilje til samarbeid.

Gode relasjoner er av uvurderlig viktighet, særlig i menighetsstabene.

I menighetsråd og stab er god kommunikasjon, gjensidig informasjon og gjennomsiktighet grunnleggende for godt medarbeiderskap og smidig samarbeid. Begge sokn har regelmessige stabsmøter.

En anbefaler at en i tillegg til stabsmøtet som ivaretar de daglige/ukentlige planleggingsoppgavene, også har egne jevnlig møter hvor en drøfter faglige spørsmål og tverrfaglighet i staben.

Møte med de tilsatte er et av visitasens mest betydningsfulle møter. De tilsatte er menighetens viktigste ressurs. De må vi ta godt vare på ved bl.a. å gi gode rammer for tjenesten. Når arbeidsbelastningen oppleves for krevende må det finnes ordninger for å kunne si fra og få avlastning. En har utviklet en fleksibilitet i stabene med arbeidsdeling for å avlaste den enkelte i ekstra travle perioder. Dette merker vi oss med stor tilfredshet.

Til sist, og ikke minst: Alle tilsatte skal ha en årlig medarbeidersamtale med sin daglige leder.

4. Trosopplæringen i menighetene.

Heimdal og Kolstad menigheter har i mange år hatt egen trosopplæring i tråd med trosopplæringsreformen i Den norske kirke. Menighetene har vunnet mye verdifull erfaring. Det meldes om oppturer og nedturer når det gjelder oppslutning.

Nidaros bispedømme har i trosopplæringsreformens første fase vært opptatt av det kvalitative element i trosopplæringen. Samlingene skulle ha god og solid faglig kvalitet. Nå er tiden kommet for å fokusere på det kvantitative element som handler om antall timer.

Menighetene utfordres til å øke timetallet slik at en når den norm som trosopplæringsreformen setter som krav. Menighetsrådene utfordres derfor nå framover til å ha sin særlige oppmerksomhet rettet mot disse forhold, i samarbeid med trosopplæringsmedarbeiderne.

Menighetspedagogene Ingvild Flølo i Heimdal, Grete Westrum Sortland og kantor Erling With Aasgård i Kolstad ga oss to flotte eksempler på trosopplæringsaktiviteter: Babysang i Heimdal kirke og barnekorøvelse i Kolstad kirke. Når det gjelder de eldre aldersgruppene er mange trosopplæringstiltak basert på samarbeidsprosjekter innen prostiet. Å bygge opp et godt trosopplæringstilbud er langsiktig arbeid. Det handler om å skape gode relasjoner med barn, ungdom og foreldre. Og det kreves mye tålmodighet.

En stor utfordring også til tilsatte i Heimdal og Kolstad menigheter:

Biskopen vil særlig fremheve at det må satses langt mer bevisst på tverrfaglighet innenfor trosopplæringen. Prester, kateketer, diakoner, trosopplærere/menighetspedagoger, kantorer, kirketjenere, må alle ta del i dette viktige arbeidet. Trosopplæringsreformen er en gave til vår kirke. Den har vitalisert menighetslivet svært mange steder. Derfor må vi arbeide aktivt mot den tendens at trosopplæringen blir en «egen avdeling» som bare noen arbeider med. Alle tilsatte må finne sin plass i trosopplæringen. Dette fordrer drøftinger og samtaler, god planlegging og felles involvering.

Konfirmantarbeidet i Heimdal og Kolstad menigheter nyter stor anerkjennelse. Det er kjent for god kvalitet og godt arbeid som favner bredt. Den høye oppslutning om konfirmantarbeidet er gledelig og bemerkelsesverdig. Dette skyldes først og fremst høy kvalitet og godt omdømme blant unge i konfirmantalder over lang, lang tid. Men det er også opplagt et resultat av godt og trofast trosopplæringsarbeid og kirke/skolesamarbeid som kateketene Ingunn Lund Hammer i Kolstad og Kristin Ofstad i Heimdal har ledet i samarbeid med prester og konfirmantledere gjennom mange år.

Konfirmantalderen er en krevende tid for mange unge med brytninger hvor en søker etter bærekraftige relasjoner i livet. Vennskap er noe av det viktigste for unge mennesker. Det er et viktig kall for kirka å være nær unge mennesker når de opplever noen av de mest krevende perioder i livet sitt. Derfor er konfirmantarbeid så viktig. Og det er vesentlig for oss å opprettholde den sterke prioriteringa av konfirmanttiden innenfor trosopplæringsplanen. For

dette er et tradisjonsbærende arbeid med stor troverdighet og tyngde som kirka introduserte allerede i 1736. Slik har konfirmasjonen fortsatt en enestående plass i vår kirke.

Kirka skal vise at Jesus Kristus er en venn som aldri forlater deg. Det er et vennskap som varer livet ut, og enda langt, langt lenger....

5. Kirkemusikk og kulturengasjement

Kunsten tilhører de store mysterier i livet. Hvor kommer denne skapende evnen hos mennesket fra? Hvem har gitt mennesket denne gaven til å uttrykke det grensesprengende i livet som peker ut over en selv mot En som er større enn oss? "Hvem er du Gud, som skaper mennesker som kan skape noe så vakkert?" kan vi uttrykke etter å ha hørt et vakkert musikkstykk. Alle former for kunst, - musikk, sang, bildende kunst oa. er umistelige uttrykksformer som har sin egenverdi også i kirka ut over "bare å støtte opp om Ordet og ordene." Hvor ofte kan vi ikke oppleve at musikken og sangen åpner opp videre inn i livet vårt der ordene for lengst har kommet til kort?

Musikken og sangen tilhører således "Det usynlige sakrament". Den hellige Ånd tar sangens og musikkens vinger på og åpner hjertene våre for Den treenige Gud, kjærlighetens dype kilde.

Kirkemusikerne er kirkas og menighetens kunstnere. De er forvalterne av "Det usynlige sakrament". Menighetene har to meget kompetente kantorer i Erling With Aasgård i Kolstad og Håkon Grotnes i Heimdal. Visitasen har etterlatt et inntrykk av menigheter med stort kulturengasjement preget av åpenhet og brede allianser, av folkelighet og kvalitet. I kirkene gis det rom for et variert kunst- og kulturuttrykk.

Salme- og kulturkvelden i Kolstad kirke ga et fint eksempel på dette. Møtet med barnekoret «Kombaja» og deres smittende sangglede var virkelig et høydepunkt under visitasen. Samspillet mellom pianist/kantor, dirigent og barna var et ypperlig eksempel på hvordan kirkens profesjonelle aktører kan samvirke med barna slik at skaperglede og musikkglede får utfolde seg på en fantastisk måte.

Konserten viste også på en fin måte hvordan musikalske krefter i nærmiljøet inviteres inn i kirken. Kantorene har en sterk bevissthet om dette perspektivet også i sitt arbeid med gudstjenestene.

Vi møtte også ungdomskoret «Thunder» på øvelse i Heimdal kirke. En entusiastisk gjeng med stor sang- og musikkglede. Det var utvilsomt det musikalske som samlet dem. Men likevel var det noe annet de tok fram som det viktigste i koret: «Vennskapet - å få være sammen, - her får vi være oss selv!», sa de.

Det gjorde også inntrykk på oss at frivillige trofast stiller opp og ordner med servering for kormedlemmene etter øvelsene.

Samhold og vennskap er viktige kvaliteter vi kan måle mange av kirkens aktiviteter på.

Kolstad kirke har potensiale til å utvikles ytterligere til å bli en «kulturkirke» sør i Trondheim.

6. Diakoni og institusjonstjenesten.

Et hovedperspektiv under visitasen har vært å synliggjøre diakonien i menighetene, i bydelen og i byen som helhet. Diakonene Marit Brenne i Heimdal og Inger Johanne Kristiseter i Kolstad er sentrale

personer i dette. Det gjør inntrykk å se at det diakonale aspektet også er maktpåliggende for de andre tilsatte i staben.

Det var flere møtepunkter under visitasen som understreket diakoniens plass i menigheten.

Vi besøkte Søbstad helsehus og Kattem helsesenter med sangstund og andakt. Mange pensjonærer hadde møtt opp med god støtte fra betjeningen. Vi merket oss en tillitsfull åpenhet for kirkas tilstedeværelse ved institusjonene. Det er etablert en god rytme og forutsigbarhet i samarbeidet med institusjonene.

Besøket ved Kattem helsesenter ble fulgt opp med et møte med fagleder og medarbeidere som fortalte om helsesenterets bruk av kirkens kompetanse. Å styrke personalets faglige kompetanse i samtale- og refleksjonsgrupper knyttet til tema rundt døden og etiske utfordringer i arbeidet, viser på en utmerket måte hvordan kirke og offentlig helsevesen kan spille på lag. Lokalmenigheten med sine fagpersoner innenfor religion- og livssynsfeltet vil gjerne stå til rådighet for institusjonene i nærmiljøet. Sokneprest Hilde-Anette Løvenskiold Gruner, sokneprest Matthias Alperman, menighetsprest Per Even Robertstad og prostiprest Thore Nome gjør et viktig faglig arbeid sammen med diakonene innenfor bydelenes institusjoner. En står overfor en stigende utfordring med pensjonærer med ulik religions- og livssynstilknytning, som har krav på å bli møtt med respekt og kunnskap i pakt med sin livsanskuelse.

Frivillighet

Det er et betydelig antall frivillige i menighetene som gjør en fantastisk innsats. Mange finner det svært meningsfullt å delta i menighetenes arbeid på denne måten. Det er en tjeneste som gir mye av ekte medmenneskelighet inspirert av Jesus Kristus og hans møte med det enkelte menneske.

Frivillighet har derfor stor oppmerksomhet i begge menighetene. Hovedhensikten med frivillighet er ikke å avlaste de tilsatte, eller et redskap for å skape flere aktiviteter. Nei, frivillighet har en egenverdi! Du blir et rikere menneske av å gi av deg til et annet medmenneske. Du får dobbelt tilbake!!

Det er ved å være medmenneske vi finner oss selv.

Medarbeiderfesten på fredag kveld for de frivillige ble en stor og minnerik fest! Imponerende! Det gjorde inntrykk å legge merke til alt arbeid som ble lagt ned for å glede og underholde oss andre. Takk til sokneprest Hilde-Anette og hennes gode medarbeidere som lot seg intervjuer av «en nokså overrumplet biskop og prost» om forhold de to tydeligvis hadde lite innsikt i.

Takk også for et informativt møte med Frivillighetssentralen på Kattem med sin leder.

Frivillighetssentralen organiserer de uorganiserte. Her får folk komme, - ikke for det de kan,- men for *det de er*. Det er god kontakt og samarbeid mellom Frivillighetssentralen og Heimdal menighet. Frivillighetssentralene har en betydelig kompetanse på frivillighet som kirka er takknemlig for å ha tilgang på gjennom dette samarbeidet.

Kolstad menighet har tilsvarende samarbeid med Saupstad frivillighetssentral. Torsdag ettermiddag var det et viktig temamøte i Kolstad kirke i samarbeid med Saupstad frivillighetssentral: «Et varmere samfunn – verdier, samarbeid og inkludering». Klas Sundelin fra Human-Etisk Forbund, Ingrid Høllås fra Røde Kors, Mustafa Ergun fra Mevlana kultursenter og biskopen innledet til samtale og diskusjon.

Kolstad menighet ligger i en bydel med stort kulturelt mangfold. Å drøfte slike tema jevnlig er viktig. De ulike religioner og livssyn må ha kvalitativ kunnskap om hverandre bygget på gjensidig respekt. Vi

må møtes på felles arenaer ved bla å besøke hverandres gudshus/»helligsteder». Dette er med på å motvirke fordommer om hverandre. Den norske kirke har som majoritetskirke et ansvar for å løfte fram og gi rom andre religioner og livssyn. Vi ser at menighetene har alt etablert et godt nettverk i bydelen, og er viktige aktører i den fortsatte samtale om økt samarbeid og forståelse mellom mennesker tilhørende ulike religioner og livssyn. Dette må til for å skape bærekraftige og inkluderende lokalsamfunn i framtida.

I den senere tid har Kirkelig fellesråd opprettet diakonstillinger i tilnærmet alle menigheter i Trondheim. Dette er gjort mulig gjennom en betydelig bevilgning fra Trondheim kommune. Hele byen har med dette fått en styrket diakoni. En stor takk til Kirkelig fellesråd og Trondheim kommune!

Diakonene i Heimdal og Kolstad er engasjert i en diakoni sammen med øvrige diakoner i Trondheim som har hele byen som perspektiv. Diakonien kjenner ingen grenser! Gjennom dette diakonale arbeid over sokne- og prostigrensene, er det grunn til å fremheve kirka sitt engasjement, våkenhet og gode kompetanse i møte med de nye diakonale utfordringer i Trondheim by. Dette skjer bla ved at diakonene er i ferd med å utvikle et samarbeid over menighetsgrensene basert på den enkelte diakons kompetanse og interesser. Dette er inspirerende og motiverende for den enkelte. Samtidig får vi mulighet til å sette inn ressursene der de til enhver tid trengs mest. Denne nye tenkningen omkring diakoni, er i ferd med å gi resultater! Det er dessuten etablert et godt samarbeid innad i Heimdal prosti; - for eksempel «13-99»-konseptet på City Syd med tilgang for samtaler og sjelesorg med prest eller diakon. Dette er bemerkelsesverdig og lovende.

7. Møte med skolene.

I Heimdal og Kolstad menigheter er relasjonen mellom kirke og skole meget gode. Det fikk vi selv erfare ved flere besøk:

- Elever på 7. trinn på Åsheim skole
- Lærermøte på Kattem skole
- Elever på 4. trinn på Saupstad skole og i møte med rektor og medarbeidere.

Kirka skal være en støtte som samarbeidspartner til skolen. Dette skjer på tradisjonelt vis gjennom klassebesøk i kirka ved kateket og prest sitt besøk i skolen. Et viktig perspektiv var å drøfte tenkningen omkring integrering av innvandrere, asylsøkere og flyktninger. Det betyr også å ta det flerreligiøse samfunn på alvor. Begrepet "Det livssyns åpne samfunn" åpner opp for at religioner og livssyn skal leves ut i det åpne sivile samfunn i dialog med hverandre, også mht. religiøs- og livssynsmessig praksis. Den lokale kirke ser det som sin oppgave å være en god støtte og samarbeidspartner både for skole- og helseadministrasjon innenfor disse fagområdene.

Holdningsskapende arbeid overfor elevene er særdeles viktig. I møte med skolen er det viktig for kirka å tilby sin fagkompetanse på religion og livssyn, etikk- og verdier. For lærerne er det viktig å være kompetente kunnskapsformidlere i skolefagene, og samtidig delta i bevisstgjøringen av elevene i de menneskelige relasjoner.

I en tid med økt innvandring og stor flyktningestrøm til Norge er det viktig å formidle at kirke og skole går inn i en tid med sterkt fokus på denne utfordring som viktig samarbeidsprosjekt.

Både Kattem og Saupstad skoler er «mottaksskoler», i tillegg til at skolene allerede har mange elever med innvandrerbakgrunn. Vi ble imponert over den måten skolene tar disse utfordringene. Skolene strekker seg langt for å møte den enkelte elev på elevens egne premisser. Vi ble vitne til høy bevissthet og kompetanse på religion og livssyn. Det er interessant å merke seg at spørsmålet om

skolegudstjenester feks. før jul, ikke oppleves som vanskelig på disse skolene. Tvert imot blir de sett som en naturlig del av skolens ansvar for å vise hva den kristne kultur består i, samt eksempel på innsikt i «kristen trospraksis».

Vi merker oss også «mottaksskolenes» bekymring for at den psykiske helse hos flyktninge-/asyl- og innvandrerbarna ikke blir godt nok tatt på alvor. Flere av elevene har fulgt flyktningestrømmen i løpet av de siste månedene. Flere barn sliter åpenbart med traumer som trenger mye mer oppmerksomhet og en annen kompetanse enn det en allmennlærer innehar. Medmenneskelighet er dog det primære i møte med disse elevene. Lærerne ved Kattem og Saupstad skoler er forbilledlig i dette. Men de etterlyser større tilgang av profesjonell kompetanse for å ivareta disse elevenes psykiske helse.

Skolebesøkene var lærerike og inspirerende!

8. Møte med kommunene

I møte med Trondheims ordfører og formannskap kunne menighetsrådenes ledere fortelle om de mange positive utviklingstrekk i Heimdal og Kolstad bydeler som menighetene er en viktig del av. Det solide inntrykk av bydelenes helsehus og helsesentra ble fremhevet, samt tilfredshet over den viktige rolle frivillighetsentralene spiller for svært mange mennesker. En uttrykte stor takknemlighet over det arbeid lærerne ved «mottaksskolene» viste oss i møte med innvandrers-/asyl-/flyktningebarna. Den kompetanse de har opparbeidet gjennom sitt arbeid og sine erfaringer med integrering og verdispørsmål, bør få langt større oppmerksomhet i byen.

Den senere tids satsning på diakonien i Trondheim med opprettelsen av de mange diakonstillingene ble vektlagt. Trondheim kommune og Kirkelig fellesråd ble takket for at dette er gjort mulig gjennom betydelige økonomiske bevilgninger. Trondheim kommune har forventninger til at kirka representerer en betydelig kraft og nytenkning i arbeidet for å møte mennesker i alle aldre med omsorg og medmenneskelighet.

Diakonene i Heimdal og Kolstad orienterte om det diakonale arbeid i bydelene, og den felles nysatsning innenfor diakonien i Trondheim by. Ordfører og formannskap ga gode tilbakemeldinger.

TAKK!

Takk for en flott og innholdsrik visitas med mange gode og sterke inntrykk.

Takk til prost, sokneprester, prostiprest, kateketer, diakoner, kantorer, menighetsforvaltere og alle medarbeiderne for planlegging og gjennomføring av visitasen. Dere har lagt ned et stort og verdifullt arbeid.

Takk til menighetsrådenes ledere og medlemmer for godt trofast arbeid.

Takk til alle frivillige som også nedlegger et stort og trofast arbeid.

Takk til rådgiver som har ført protokollen i pennen.

Må Gud velsigne Heimdal menighet og Kolstad menighet!